

IKOONIDEST

Mõiste kuju (eikon) on keskne ristiusus. Kujutisi kasutati juba väga varajasel ajal (rist, kala jms.)

Ikonoklasmi (ikoonipurustajate) aeg kestis VIII-IX sajandini. See oli suur kriis Ida-Rooma kiriku ajaloos. See raske periood kestis üle 100 aasta. See oli teoloogiline, poliitiline, ühiskondlik ja majanduslik kriis. P. Johannes Damaskusest, kes kirjutas ikoonid kaitseks raamatuid, on öelnud: „Purustades ikoone võideldi tegelikult pühakute vastu.”

Islam sai alguse VII saj. araabia poolsaarel ja levis kiiresti kristlikele aladele. Üks muhamedi valitseja lubas küll jumalateenistusi, kuid keelas ikoonid, kuna islam keelab kujutamised.

Kristuse kujutamisel ei olnud ühtset seisukohta - oli poolt ja vastuhääli.

Oli neid, kes arvasid, et võib teha Kristusest ja Jumalaemast kujutisi.

Kristluse keskne küsimus on küsimus Jumala lihakssaamisest.

Kuna Kristus on ühtne - nii Jumal, kui inimene, kujutame me Teda ka Jumalinimesena (mitte ainult inimesena).

Jumal Isast me ei tohi teha pilti, kuid Kristusest peame, kuna Tema elu ja töö on saanud nähtavaks. Õigeusklik teoloogia ilma ikoonideta on mõeldamatu.

Peame teadma, et kummardatav on Jumal ja jumalikud sündmused. Me ei kummarda materiat. Pühad isad on öelnud, et ikoonid on avatud Pühakiri, mis on loetav kõigile, ka kirjaoskamatutele.

Vassilius Suur ütles: Kui austame ikoone, siis austame kujutatavat, mitte kuju ennast.

Konstantinus V ütles, et võib kasutada risti ja püha õhtusöömaaega.

Inimese kõik meeled võivad olla kasuks tema pääsemisel.

VII Nikea Kirikukogu kiitis heaks ikoonide kasutamise.

Ikoon kirjutatakse kindla prototüübi järgi ja kindlasti on ikoonil ka sündmust kirjeldav või pühaku nimi.